

VZPOMÍNKA NA PROF. ING. DR. ZDEŇKA ŠMERDU, CSC.

Ve věku svých nedožitých 97 let zemřel 13. května 2019 prof. Ing. Dr. Zdeňk Šmerda, CSc., významný teoretik a odborník v oblasti betonových konstrukcí.

Narodil se v Brně 12. července 1922. Střední školské studium absolvoval během války v Brně na reálném gymnáziu, kde maturoval v roce 1941. Po maturitě se přihlásil na hru na flétnu na Státní hudební konzervatoř a od roku 1942 absolvoval dvouletý kurz na Vyšší průmyslové škole stavební, který zakončil maturitou v roce 1944.

Po 2. světové válce vystudoval Vysokou školu technickou Dr. E. Beneše v Brně, Stavební fakultu, obor inženýrské konstrukce a v roce 1948 se po II. státní zkoušce stal inženýrem. Doktorát technických věd podle tehdy platných předpisů získal v roce 1950. Docentem pro obor železobetonových konstrukcí a užité matematiky se stal v roce 1956. Titul kandidáta věd (CSc.) obdržel v roce 1958. Profesorem pro obor betonových konstrukcí byl jmenován v roce 1962.

Profesor Šmerda v letech 1947 až 1948 pracoval jako statik betonových prefabrikovaných konstrukcí u firmy Orlit v Londýně. Po ukončení vysoké školy působil v letech 1948 až 1955 jako asistent a odborný asistent na Ústavu betonových konstrukcí na Stavební fakultě Vysoké školy technické v Brně u prof. Konráda Hrubana, dále na témže pracovišti od roku 1956 jako docent a od roku 1962 až do roku 1970 jako profesor. V letech 1955 až 1956 byl vědeckým pracovníkem Ústavu teoretické a aplikované mechaniky ČSAV v Praze u prof. Václava Daška a v letech 1964 až 1965 působil jako profesor na Stavební fakultě Technické univerzity v Havaně.

Od roku 1970 do roku 1990 byl vědeckým pracovníkem ve Výzkumném ústavu inženýrských staveb v Bratislavě. Na Stavební fakultu Vysokého učení technického (FAST VUT) v Brně se vrátil v roce 1990, kde až do roku 1992 působil jako profesor a vedoucí Ústavu betonových a zděných konstrukcí. Po ukončení působení na Fakultě stavební v roce 1992 založil kancelář pro konzultační a expertní činnost v oboru betonových konstrukcí. Byl také jedním ze zakládajících členů projekční firmy Viapont, s. r. o., která díky němu řešila mimo běžných

projektů i řadu speciálních problémů stavebních nosných konstrukcí. Ve spolupráci s FAST VUT v Brně pokračoval i po roce 1992 v rámci řady grantů a projektů.

Teoretická a odborná činnost profesora Šmerdy zahrnovala významnou šíři problémů v oblasti betonových konstrukcí. Lze jmenovat problematiku teorie předpjatých konstrukcí, vlivu objemových změn, lehkého konstrukčního betonu, statiky vybraných betonových konstrukcí jako např. železobetonových zásobníků,

mostních konstrukcí, prefabrikovaných staveb, tenkostěnných a masivních konstrukcí, spolehlivosti konstrukcí a sanací betonových a zděných konstrukcí. Významný je jeho přínos v oblasti chování a modelování objemových změn betonu a vytvoření praktických postupů pro navrhování.

Z jeho publikační činnosti lze zmínit např. Výpočty železobetonových nádrží a zásobníků, Dotvarování a smršťování betonových prvků a konstrukcí, Životnost betonových staveb. Podílel se také na zpracování řady výzkumných zpráv, publikoval řadu článků a statí u nás i v zahraničí. Zpracoval nebo se podílel na zpracování sedmi vysokoškolských skript v letech 1954 až 1968.

Byl aktivním a poté i čestným členem České betonářské společnosti; z udělených ocenění lze uvést medaili Za zásluhy o rozvoj mechaniky od Československé společnosti pro mechaniku při ČSAV v roce 1987 a Státní cenu z roku 1988.

Profesor Šmerda byl stálíci a encyklopedií českého betonového stavitelství – jeho přínosy v této oblasti jsou zásadní. Kromě vědecko-výzkumné a pedagogické činnosti měl vždy velmi blízký kontakt s praxí. Exaktní myšlení, znalosti, zkušenosti a intuice, umění kvalifikovaně spojit teoretický a praktický inženýrský přístup, široký rozhled s hlubokým porozuměním – to jsou důvody, proč byl jak vyhledávaným rádcem a kritikem, tak i inspirátorem nových idejí. Z osobních vlastností bylo třeba si zvláště cenit jeho čestnosti a zásadovosti, a to i v dobách kdy se úcta k těmto hodnotám nevyplácela.

Čest jeho památce!

Petr Štěpánek a Vladimír Křístek